

T. Alkotmánybíróság

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015

Hiánypótlási felhívásra kiegészített, egységes
szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panasza

képviseli:

dr. Gyalog Balázs ügyvéd, [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.55/2019/84. számú ítéletével szemben a
Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú
ítéletére is kiterjedően.

Ügyszám: IV/1131-1/2020.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

indítványozó a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítéletével – a Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítéletére is kiterjedően – szemben, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, illetve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 27. §-a alapján, a T. Alkotmánybíróság IV/1131-1/2020. sorszámú hiánypótlási felhívásának törvényes határidőben eleget téve, kívül jegyzett és mellékelten csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján az alábbi

**hiánypótlási felhívásra kiegészített, egységes szerkezetbe
foglalt alkotmányjogi panaszt**

terjesztem elő.

Jelen beadványomban a T. Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívása alapján az eredeti beadványomhoz képest rögzített kiegészítéseket a könnyebb megkülönböztethetőség érdekében félkövérrel és aláhúzva jelölöm.

I. Kérelem

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítéletének és a Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét megállapítani és azokat az Abtv. 43. §-ának megfelelően megsemmisíteni szíveskedjen, mivel tárgybani ítéletek sértik egyrésztől az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogomat, másrésztől pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése által alkotmányos elv rangjára emelt nullum crimen sine lege elvét, ezáltal pedig az Alaptörvénynek a jogállamiság klauzuláját tartalmazó B) cikk (1) bekezdését.

Amennyiben a Fővárosi Törvényszék külön előterjesztett kérelmemre nem függesztette fel az Abtv. 53. § (4) bekezdés alapján a jelen beadványommal is sérelmezett döntés végrehajtását, úgy kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Törvényszéket az Abtv. 61. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján, a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére felhívni szíveskedjen, amennyiben ugyanis a Tisztelt Alkotmánybíróság helyt ad alkotmányjogi panaszomnak, úgy a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának esetleges időközbeni megkezdése miatt súlyos és helyrehozhatatlan kárt szenvednék el.

II. Indokolás

1. Nyilatkozatok

A megsemmisíteni kért bírói döntések: a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítélete

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítéletei tehát a T. Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntések.

A Fővárosi Ítéltábla ítéletének kézbesítése a meghatalmazott védőm számára 2020. április 2. napján történt, alkotmányjogi panaszom pedig 2020. május 29. napján, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti törvényes határidőben került előterjesztésre. A T. Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívása 2020. július 16. napján került jogi képviselőm részére kézbesítésre, jelen hiánypótlási felhívásra kiegészített, egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panasz 2020. augusztus 13-i elektronikus előterjesztésére tekintettel tehát rögzíthető, hogy az az Abtv. 55. § (3) bek. alapján törvényes határidőben került előterjesztésre.

Az érintettség körében arra hivatkozom, hogy alkotmányjogi panaszom olyan ítéletek ellen irányul, amelyek olyan büntetőeljárásban születtek meg, amelyben én vagyok az egyik vádlott. A jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntések tehát alulírott indítványozó alapjogait sértik.

Előadom, hogy **rendes jogorvoslati lehetőségeimet kimerítettem**, az alkotmányjogi panasz előterjesztésekor **rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban**.

Ezúton nyilatkozom, hogy a Fővárosi Törvényszéknél előterjesztett kérelmemmel kezdeményeztem az Abtv. 53. § (4) bekezdés alapján a jelen beadványommal sérelmezett döntés végrehajtásának felfüggesztését.

Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bek. d) pontja szerint: „Az alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját”, megállapítható, hogy a T. Alkotmánybíróság hatáskörrel rendelkezik a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező ítéletek, mint bírói döntések alkotmányossági szempontú vizsgálatára, így tehát jelen indítvány elbírálására.

Személyes adataim közzétételéhez, illetve egyéb módon történő nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

2. Az állított alapjogsérelmek rövid bemutatása az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölésével

Indítványozó álláspontja szerint jelen ügy vonatkozásában több, az Abtv. 29. §-a szerinti bírói döntést érdemben befolyásoló alapjogsérelem és alkotmányjogi jelentőségű kérdés is felmerül, amelyek az alábbi vázlatos összefoglalást követően jelen alkotmányjogi panasz 4. pontjában kerülnek részletesen bemutatásra.

a)

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítélete és a Fővárosi

XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményének egyik részjogosítványát, a törvényes bíróhoz való jogot.

Ennek rövid indokaként kívánom rögzíteni, hogy az elsőfokú bíróság mindazok ellenére egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban járt el az elsőfokú eljárás egésze során, hogy az eljárás alapjául szolgáló cselekményt helyesen gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek kellett volna minősíteni, ezáltal pedig a bíróságnak a 2017. évi XC. törvény (Be.) 13. § (3) bekezdése szerint három hivatásos bíróból álló tanácsban kellett volna eljárnia, ahol a tanács egy tagjának a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszaka bírójának kellett volna lennie. Mindazok ellenére, hogy mindez nem történt meg, így a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, a másodfokú bíróság a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja szerinti abszolút hatályon kívül helyezési ok ellenére sem helyezte hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, hanem a bűnösség megállapítása vonatkozásában helybenhagyta azt.

Az Alaptörvény – egyik – megsértett rendelkezéseként tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését jelölöm meg.

Tekintettel arra, hogy a bíróság összetételére irányadó szabályok betartása megkülönböztetetten fontos a tisztességes eljárás követelményének érvényesülése érdekében, különösen a jelen, kiemelkedően összetett ügyben, megállapítható, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta.

b)

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítélete meggyőződésem szerint sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése által alkotmányos elv rangjára emelt nullum crimen sine lege elvét, közvetetten pedig az Alaptörvénynek a jogállamiság klauzuláját tartalmazó B) cikk (1) bekezdését. Alulírott indítványozó tisztában van vele, hogy a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így arra alkotmányjogi panasz csak kivételes esetben alapítható, rögzíteni szükséges azonban, hogy a nullum crimen sine lege elvének sérelme jogállami keretek között szükségszerűen maga után kell, hogy vonja a jogállamiság elvének sérelmét is. Indítványozó tehát e körben elsődlegesen az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése által alkotmányos elv rangjára emelt nullum crimen sine lege elvének sérelmét, másodlagosan pedig - kisebb súllyal - az Alaptörvénynek a jogállamiság klauzuláját tartalmazó B) cikk (1) bekezdésének sérelmét jelöli meg.

Fentiek rövid indokaként arra hivatkozom, hogy a bíróság a kétfokon lefolytatott bizonyítás alapján nem tudott alulírott indítványozó vonatkozásában tényállásszerű magatartást beazonosítani, ezért először megállapította az indítványozó igazgatótanácsi tagságának kezdetét, majd konkrét bizonyítékok hiányában, abból a vélelemből kiindulva, hogy az igazgatótanács tagja automatikusan tudomással bír a zrt. valamennyi gazdasági és stratégiai részletkérdéséről, alulírott indítványozó társasági jogi pozíciójából fakadóan – téves – következtetést vont le a vádlotti tudattartamra. Így pedig mindazok ellenére, hogy az indítványozó cselekedete (sem az állítólagos elkövetési időszakban, sem azt követően) a magyar jog szerint nem volt bűncselekmény, bűnössége

alapján tehát megállapítható, hogy az indítványozó bűnössége úgy került megállapításra, hogy tényállásszerű magatartást nem valósított meg, a bűnsegély megállapításához szükséges terhelti tudattartam pedig objektív bizonyítékokkal nem volt alátámasztható. A bűnösség megállapításának alapjául szolgáló anyagi jogszabály (így a Btk. 14. § (2) bek., illetve 7. §) ilyen mértékű kiterjesztő értelmezése egyértelműen ellentmond a jogállamiság követelményének, egyben felveti az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése által alkotmányos elv rangjára emelt nullum crimen sine lege elvének sérelmét is.

Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdését, illetve közvetetten az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését jelölöm meg.

Fentiek alapján rögzíthető, hogy a hivatkozott alapjogsérelem egyrészt a bírói döntést érdemben befolyásolta, másrészt azonban alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként jelölhető meg.

A fentiek alapján kérem az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panaszom befogadását.

3. Vázlatos pertörténet

- A Fővárosi Főügyészség 2016. március 29. napján kelt KÜO.2383/2015/346-I. számú vádiratával emelt vádat alulírott ██████████ ü vádlott (indítványozó) ellen.
- A Fővárosi Törvényszék széleskörű bizonyítás lefolytatása után 15.B.501/2016/317. számú ítéletével indítványozót **bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetésében** [Btk. 372. § (1), (6) a)], mint bűnsegédet, amelyért őt a bíróság 7 (hét) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre, 10 (tíz) év gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől eltiltásra és 8 (nyolc) év közügyektől eltiltásra ítélte, vagyonelkobzás egyidejű elrendelése mellett.

A Fővárosi Törvényszék mindezek mellett kötelezte indítványozót 718.977,- Ft, azaz hétszáztizennyolcezer-kilencszázhetvenhét forint bűnügyi költség megfizetésére.

- A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2020. január 23. napján kelt ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét megváltoztatta és indítványozó szabadságvesztését 4 (négy) évre, a gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől eltiltását 5 (öt) évre, a közügyektől eltiltását 4 (négy) évre enyhítette.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek mellett kötelezte indítványozót 14.715,- Ft, azaz tizennégyezer-hétszáztizentöt forint bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokú bíróság – az indítványozó vonatkozásában – **egyebekben helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.**

4. Tényállás és jogsérelmek

Jelen alkotmányjogi panasz két problémakört ölel fel, amelyek a könnyebb átláthatóság érdekében két külön pontban összefoglalva kerülnek bemutatásra az alábbiak szerint:

A) tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményének részjogosítványa, a törvényes bíróhoz való jog sérelme,

B) az alkotmányos elv rangjára emelt nullum crimen sine lege elvének, illetve az Alaptörvény jogállamiság klauzulájának sérelme.

A) A tisztességes bírósági eljárás és a törvényes bíróhoz való jog sérelme

a) Tényállás (valamint anyagi-, és eljárási jogszabály megsértése)

Mindenekelőtt rögzítendő, hogy a jelen beadvány alapját képező büntetőügyben az elsőfokú bíróság a 2017. január 31-i legelső tárgyalástól kezdődően a törvény erejénél fogva egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban járt el.

2018. július 1. napjával azonban új büntetőeljárás törvény (Be.) lépett hatályba, amely az eljáró bíróság összetétele vonatkozásában a következőket rögzítette a 868. § (3) bekezdésében: „Ha a bíróság a korábbi jogszabály alapján a törvény erejénél fogva járt el egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban, és e törvény alapján egyesbíró jár el, e törvény hatálybalépése után a továbbiakban egyesbíróként jár el.”

Tekintettel arra, hogy a Be. 13. § (1) bekezdésében deklarált főszabály szerint az elsőfokú bíróság a törvény eltérő rendelkezése hiányában egyesbíróként jár el, megállapítható, hogy a vizsgált ügyben – amennyiben az alábbi bekezdésekben bemutatott esetkör nem lett volna megállapítható – egyesbíróként kellett volna, hogy eljárjon az elsőfokú bíróság. A következő bekezdésekben részletezett, gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény esetén követendő szabályok azonban **minden további nélkül irányadóak voltak**.

A bíróság egyesbírókénti eljárása alól jelenthet kivételt az elsőfokú eljárásban az az eset, ha a bíróság ún. **gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény** miatt jár el, amelynek definícióját a Be. 10. § (1) bekezdésének 3. pontja tartalmazza.

Hivatkozott jogszabályhely a) és b) pontjai szerint:

„*gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény:*

a) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 372. § (6) bekezdés a) pontja szerinti síkkasztás, ha azt költségvetési szerv vagy gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személy a szerv vagy szervezet vagyonát érintő cselekményével követi el,

b) a Btk. 373. § (6) bekezdés a) pontja szerinti csalás, ha azt költségvetési szerv vagy gazdálkodó szervezet részére

cselekményével követi el?

A Be. 13. § (3) bekezdése, amely szerint: „Az elsőfokú bíróság gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt **három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el**, a tanács egy tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszakának bírója.”

Az a kétfokú eljárás során mindvégig vitás volt, hogy a vádban rögzített három tényállás esetében a [REDACTED] vagy az ügyfelek vagyont érintette a vizsgált cselekmény. Tekintettel azonban arra, hogy 2018. július 1. napján, e kérdés vonatkozásában az elsőfokú bíróság még nem foglalt állást, – a vád koncepciójára hivatkozva, azt azonban el nem fogadva – rögzíthető, hogy a Fővárosi Törvényszék akkor jár volna el szabályszerűen, ha három hivatásos bíróból álló tanácsban járt volna el, hiszen a vizsgált cselekményt gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek minősült. Mindezt az támasztotta tehát alá, hogy a vádiratban rögzített tényállás alapján a vádlottak (egy része) gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személyként, a szervezet vagyont érintő cselekményt követett – állítólagosan – el.

Mindezzel szemben nyomatékkal rögzítendő, hogy az elsőfokú bíróság a Be. hatálybalépését követően is, tehát az elsőfokú eljárás egésze során egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban járt el. Ez tehát azt jelenti, hogy a bíróság hivatkozott időpontot (2018. július 1.) követően nem volt szabályszerűen megalakítva, mindennek pedig a jelen beadványban bemutatott alapjogsérelem mellett azért van kiemelt jelentősége, mivel a tárgyi eljárási hiba egyben a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja alapján abszolút hatályon kívül helyezési ok is.

Fontos hangsúlyozni, hogy a tanács összetétele vonatkozásában felmerülő szabálytalanságok mindig az ügy érdemére kiható problémát jelentenek, hiszen az az eljáró bírák személyétől és szakmai kvalitásaitól függetlenül rögzíthető, hogy amennyiben az adott ügy egyidejűleg három szakavatott személyre van bízva, úgy a kiemelkedő mennyiségű ügyirat és a szerteágazó tényanyag is nagyobb valószínűséggel kerül hibátlanul áttekintésre, értelmezésre és feldolgozásra, mintha mindezért egy hivatásos személy felel. Ezért is fontos a T. Alkotmánybíróság eljárása, mivel jelen esetben nem csak egy egyszerű eljárásjogi hibáról van szó, hanem az ügy érdemére kiható alapjogsérelemről, hiszen meggyőződésem, hogy csak a jogalkotó által kifejezetten az ilyen és ehhez hasonló, kiemelkedően összetett büntetőügyek esetére kidolgozott bírósági összetételi szabály (Isd. három hivatásos bíró) garantálhatta volna az ügy megfelelő feldolgozásához szükséges bírósági kapacitást, ezáltal pedig a bíróság eljárásának tisztességességét.

A másodfokú bíróság mellékelt ítéletének [95] bekezdésében kifejtettek szerint ugyan – álláspontom szerint tévesen – nem látta megállapíthatónak a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekményi minősítést, ítélete [96] bekezdésének első sorában azonban maga rögzítette, hogy: „Mindezek alapján valóban figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság a Be. előbbiekre szerinti átmeneti rendelkezéseit (...)”. Ezzel tehát a másodfokú bíróság ítéleti bizonyossággal állapította meg, hogy az elsőfokú eljárás során a bíróság nem került törvényesen megalakításra, amelyből a fentiek okán más nem következhet, mint a tisztességes bírósági eljárás és a törvényes bíróhoz való jog sérelme.

b) Alapjogsérelem - A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire hivatkozom:

XXVIII. cikk

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelességeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észerű határidőn belül bírálja el.”

28. cikk

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványának, a törvényes bíróhoz való jog megsértését azért tartom megállapíthatónak, mert a Fővárosi Törvényszék – a másodfokú bíróság utólagos jóváhagyása mellett – a Be. hatálybalépésekor annak ellenére nem minősítette a per tárgyat képező cselekményt gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek, hogy annak a jelen beadványom 4.A.a. alpontjában bemutatottak szerint valamennyi törvényi feltétele fennállt. **A konkrét alapjogsérelem abban áll, hogy az elsőfokú bíróság a Be. kógens rendelkezése ellenére sem biztosította számomra az ügy három hivatásos bíróból álló tanács általi kivizsgálását, ezáltal tehát törvényes bíráimtól kerültem megfosztásra, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti alapjogom gyakorlása tehát teljes egészében ellehetetlenült.**

Itt kell felhívnom a T. Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy Alaptörvény-ellenesen járt el mind a kétfokú bíróság az alulírott indítványozó szempontjából kedvezőbb, három hivatásos bíróból álló tanács eljárásának előfeltételét jelentő „gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény” minősítés megállapíthatóságának vizsgálatakor.

Az Alaptörvény 28. cikke ugyanis rögzíti, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása elsődlegesen a preambuluma vizsgálatára alapján történik. Amikor tehát először a Fővárosi Törvényszék, majd a Fővárosi Ítéltábla a Be. 10. § (1) bekezdésének 3. pontját vizsgálta, mindenek előtt a Be. preambuluma kellett volna szem előtt tartani, amely szerint: „Az Országgyűlés a Büntető Törvénykönyv, illetve a nemzetközi jog által büntetendő bűncselekmények elkövetőinek **a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog érvényesülését** biztosító, hatékony és észerű határidőn belül lefolytatott eljárásban történő felelősségre vonás céljából (...)”. Tekintettel arra pedig, hogy az eljárás kizárólag akkor tekinthető tisztességesnek, ha az ügyben a Be.-ben meghatározott, tehát törvényes számú (jelen esetben három) hivatásos bíróból álló tanács jár el, a vádirat szerinti gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény megítélésére három hivatásos bíróból álló tanácsot kellett volna az eljárás során biztosítani.

Felhívom indokolásom körében az Alkotmánybíróság 36/2013. (XII. 5.) AB határozatát. Törvényes bíróhoz való jogom az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos követelmény védelmi körébe esik az alábbiak alapján.

„[32] [...] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és az Egyezmény 6. Cikk 1. pontja értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bírói fórum (bíró) járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a Bszi. az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy **senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése].**” [36/2013. (XII. 5.) AB határozat]. **Tárgybani ügyben megállapítható azonban, hogy a jogszabályi rendelkezések eljáró bíróság általi betartása esetén három hivatásos bírónak kellett volna az ügyben döntést hoznia. Tekintettel arra pedig, hogy mindez jogszabálysértés útján nem került biztosításra, rögzíthető, hogy a törvényes bírótól való elvonás ténye megállapítható. A 36/2013. (XII. 5.) AB határozat fent idézett rendelkezései alapján tehát kétség nem férhet a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogom sérelmének bekövetkeztéhez.**

Az alkotmányjogi panasszal támadott döntés(ek) azért is Alaptörvény-ellenes(ek), mert a Fővárosi Törvényszék helytelen jogszabály-értelmezéssel előidézte, a Fővárosi Ítéltábla azonban felülbírálata során képviselt téves álláspontjával megakadályozta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványának, a törvényes bíróhoz való jog érvényre jutását, holott az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése esetén annak biztosítására lehetősége lett volna, hiszen a másodfokú bíróság – a törvény keretei között – iránymutatást adhat az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás vonatkozásában.

Az Alkotmánybíróság töretlen joggyakorlata értelmében a tisztességes eljárás olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat ekként foglalta össze:

„egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. [...] A tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kibirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”.

A tisztességes eljáráshoz való jog körében több határozatában is kiemelte részjogosítványként az Alkotmánybíróság a törvényes bíróhoz való jogot. A 32/2002. (VII. 4.) AB határozatában összefoglalta a Testület e jog tartalmi elemeit, ezek pedig a következők: „az a szerv minősül bíróságnak, amelyet (1) törvény hoz létre, (2) igazságszolgáltatási tevékenységet végez, amelynek keretében jogszabályokat alkalmaz, (3) eljárását törvény szabályozza, (4) a végrehajtó hatalomtól független, (5) eljárása nem titkos, (6) határozata kötelező érvényű. (ABH 2002, 153, 159–160.)”. Az imént idézett AB határozat szerinti „törvény által szabályozott eljárás” követelménye egyértelműen vonatkozik a bíróság összetételére is, amelyre irányadó szabályok – a jelen beadványom tárgyát képező ügy szerinti – megsértése automatikusan az alkotmányjogi szempontú bíróság-fogalom megsértéséhez vezet. Mindez pedig szükségszerűen jelenti egyben a tisztességes

eljáráshoz való jog sérelmét is.

Az Alkotmánybíróság a 21/2014 (VII. 15.) AB határozatban az alábbi elvi jelentőségű megállapításokat tette:

- Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerinti értelmezési szabályok alapján az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és a történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni. A Nemzeti hitvallás deklarálja, hogy: „*népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi*”. Ennek értelmében a demokratikus jogállammal szembeni elvárás, hogy polgárai számára biztosítsa a tisztességes eljárást, amelynek során az eljáró szerveknek részrehajlás nélkül, azaz pártatlanul és ésszerű határidőn belül kell dönteniük. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a bírósági eljárásokkal szemben fogalmazza meg követelményként a pártatlanságot, a tisztességes és nyilvános eljárást, valamint a jogviták ésszerű határidőn belüli elbírálását. Tisztességes eljárásról azonban csak akkor lehet szó, ha a bíróság még eljárásának megkezdése előtt törvényesen megalakításra került, azaz valamennyi, a részrehajlás nélküli, pártatlan eljárás előfeltételét képező konstitutív elem biztosításra került. Ilyen előfeltételnek tekintendő a személyi összetétel biztosítása is. Tekintettel arra, hogy tárgybani ügyben – többek között – az eljáró bíróság személyi összetétele vonatkozásában állapítható meg jogsértés, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem lehet kérdés.
- Az Alkotmánybíróság döntésében a 993/B/2008. AB határozatra hivatkozott, melyben megállapította, hogy „*a törvényes bírótól való elvonás tilalma [...] – az önkényes ügyelészleti renddel szemben – az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszj. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztemája. Annak megítélésakor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súlytal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései. Az pedig éppen a törvény előtti egyenlőség érvényesülését szolgálja, hogy az említett jogszabályok mindenki számára olyan bíró közreműködését garantálják, akitől az ügy tárgyilagosa megítélése nyilvánvalóan elvárható*”. {Idézi a 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33]}. E körben ismételten hangsúlyoznom szükséges, hogy hogy a tanács összetétele vonatkozásában felmerülő szabálytalanságok mindig az ügy érdemére kiható problémát jelentenek, hiszen az az eljáró bírák személyétől és szakmai kvalitásaitól függetlenül rögzíthető, hogy amennyiben az adott ügy egyidejűleg három szakavatott személyre van bízva, úgy a kiemelkedő mennyiségű ügyirat és a szerteágazó tényanyag is nagyobb valószínűséggel kerül hibátlanul áttekintésre, értelmezésre és feldolgozásra, mintha mindezért egy hivatásos személy felel. Ezért is fontos a T. Alkotmánybíróság eljárása, mivel jelen esetben nem csak egy egyszerű eljárásjogi hibától van szó, hanem az ügy érdemére kiható alapjogsérelemről.

Az Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában kijelentette, hogy „*egyres alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q) cikk (2)–(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző »precedens-határozataiból ez kényszerűen nem következne*”. {ABH 2011, 290, 321.; lásd: 166/2011 (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [67]}; 545/2012 (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [67]}

Az Alkotmánybíróság a fent idézett 61/2011. (VII. 13.) határozata hangsúlyozza, „*hogy az alkotmányos jogvédelem egyszer már elért szintje és garanciális rendszere nem csökkenthető, alapelemeinek köre nem szűkíthető, csak — egészen kivételes esetben — más alapjog védelme érdekében, a szükségesség-arányosság mércéjének figyelembe vételével és úgy, hogy az érintett alapjogok lényeges tartalma ne sérüljön. Az ennek nem megfelelő alkotmányvédelmi szint csökkentése ellentmond az alkotmányos jogállam követelményének.*”

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. Cikk (1) bekezdése az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése értelmében az eljárás **tisztességes csak jogszerűen felállított bíróság – eljáró bírói tanács – esetében lehet: A bíróságnak törvény által felállítottnak kell lennie** (established by law). Ez a követelmény a jogállamiság elvéből ered, amely szerves részét képezi az egyezmény és annak jegyzőkönyvei által létrehozott védelmi rendszernek. (Jorgic v. Germany, § 64; Richert v. Poland, § 41). Mindezek alapján már e helyütt rögzíthető, hogy a nemzetközi jogvédelem jelen bekezdésben hivatkozott szintjét, amely egyértelműen kimondja többek között, hogy a bíróságnak törvény által felállítottnak, azaz összetételében is a törvény rendelkezéseinek megfelelőnek kell lennie, a magyar alkotmányos jogvédelmi szint sem múlhatja alul. A tárgybani és ahhoz hasonló bírósági jogsértések esetén tehát a T. Alkotmánybíróság - jogsértő bírói döntéseket megsemmisítő - aktív közbelépése szükségeltetik.

A „jogszerűség” a 6. cikk (1) bekezdése értelmében magában foglalja különösen az igazságügyi szervek létrehozására és hatáskörére vonatkozó jogszabályokat, valamint a nemzeti jog bármely más rendelkezését, **amelyek megsértése esetén egy bíró részvétele az ügy eldöntésében jogellenes lehet.** (Lavents v. Latvia, § 114; Richert v. Poland, § 41; Jorgic v. Germany, § 64; Pandjikidze and Others v. Georgia, § 104; Gorgiladze v. Georgia, § 68).

A „törvény által létrehozott” kifejezés nemcsak a bírói fórum létezésének jogalapjára vonatkozik, hanem arra is, hogy a bíróság **tiszteletben tartja a bíróságra irányadó különös szabályokat a bírói tanács összetételére vonatkozóan is minden esetben.** (Posokhov v. Russia, § 39; Fatullayev v. Azerbaijan, § 144; Kontalexis v. Greece, § 42). Tárgybani esetben kétségtelen, hogy az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék és a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla nem tartotta tiszteletben a bíróságra (különösen annak összetételére) vonatkozó eljárási szabályokat, ezáltal előidézve a tisztességes eljáráshoz való jogom sérelmét.

A fentiekre tekintettel kérem tehát a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítéletének és a Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítéletének Alaptörvény-ellenességét megállapítani és megsemmisíteni szíveskedjen, mivel tárgybani ítéletek sértik a fent bemutatott alkotmányos értékek mellett az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogomat.

B) A nullum crimen sine lege elvének, illetve az Alaptörvény jogállamiság klauzulájának sérelme

a) Tényállás (valamint anyagi-, és eljárási jogszabály megsértése)

Az indítványozó büntetőjogi felelőssége a kétfokú eljárás során folytatódóan, bűnsegédként elkövetett sikkasztás bűntettében került megállapításra.

Az elsőfokú ítélet – amelyet a Fővárosi Ítéltábla másodfokú ítélete elsősorban a tényállás és a büntetés kiszabása körében eszközölt változtatások mellett helybenhagyott –, a vádirati szerkezetet

Alulírott indítványozó két tényállási pontban (I. és III. tényállás) volt érdeemben érintett, az elsőfokú bíróság pedig végül mind a két tényállás alapján megállapíthatónak találta bűnsegédi minőségét, ezáltal pedig bűnösségét. A két hivatkozott tényállás lényege az alábbiakban foglalható össze:

I. tényállás

1. [REDACTED]

2. [REDACTED]

3. [REDACTED]

4. [REDACTED]

5. [REDACTED]

6. [REDACTED]

[REDACTED]

7. [REDACTED]

8. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

A Fővárosi Ítélet tábla ítéletének [107] bekezdésében bár tévesen rögzítette, hogy indítványozó tudomással bírt az I. tényállási pontban rögzített cselekményekről, a másodfokú bíróság rögzítette ítélete hivatkozott bekezdésében, hogy alulírott indítványozó az I. tényállási pont szerinti cselekményekben tevételesen nem vett részt, azokban nem működött közre. A másodfokú bíróság mellőzte az elsőbírői ítélet I. számú történeti tényállásából az indítványozóra vonatkozó ténymegállapításokat, amely által a terhelt teljes I. tényállásra vonatkozó érintettsége megszűnt.

Az ítéleti tényállásból helyesen mellőzésre került például az az indítványozóval szemben felhozott vádak lényegét összefoglaló megállapítás is, amely szerint alulírott indítványozó tudott arról, hogy a [REDACTED] időközben az ügyfelek tudta és hozzájárulása nélkül rendelkezett értékpapírokkal, illetve pénzükkkel. A hivatkozott megállapítás tényállásból történő mellőzése amellet, hogy szükséges és indokolt, egyben alapjaiban dönti meg az indítványozó bűnösségének koncepcióját a fennmaradó III. tényállás vonatkozásában, az alábbiak szerint.

A másodfokú bíróság bár szűkítette az indítványozó büntetőjogi felelősségének alapjául szolgáló tényállást, azonban sajnos részben maga is átvette az elsőfokú bíróság ítélete 236. oldala 4. bekezdésében rögzített alábbi ellentmondásos megállapítást:

„Így összességében megállapítható volt, hogy [REDACTED] mint vezető testületben döntéshozóként részt vevő személynek tudnia kellett a veszteségről, a kezelés módjáról, s a takarékszövetkezeti akvizícióban betöltött szakmai vezetői minőségével a hiány orvoslásáról és leplezéséről maga is gondoskodott.” (elsőfokú bíróság ítélete 236. oldala 4. bekezdés)

Az indítványozó bűnösségének jogerős kimondását lényegében a fentiekkel egyező tartalommal indokolta a másodfokú bíróság ítélete is, amelynek [164] bekezdésében rögzítésre került, hogy: *„(...) és [REDACTED] hangzó bizonyítékok szerint minden kétséget kizáróan tudtak a régóta fennálló csődhelyzetről és az igazgatótanács tagjaiként maguk is részt vettek a stratégiai döntések meghozatalában, köztük a válság menedzselés speciális és jogellenes módjával.”*

Az indítványozó elítélésének további fontos indokai találhatók a másodfokú ítélet 45. oldalának [166] bekezdésében: *„A III-V. vádlottak tehát szintén részesei voltak a bűncselekményeknek, mert döntési pozíciójuk megkérdőjelezhetetlen, azonban tényállási elemet nem valósítottak meg, azon kívül rekedtek és bűnsegédként kapcsolódtak [REDACTED].”*

[REDACTED] en van jelentősége abból a szempontból, hogy ő az igazgatótanácsi tagsága előtti időszakban is részt vett a tényállásban rögzített cselekményben, azonban büntetőjogi felelősségét csak a 2012. évtől kezdődően lehetett büntetőjogi bizonyossággal megállapítani, figyelemmel arra, hogy az időponttól volt [REDACTED] bírósági bizonyítékokkal is alátámaszthatóan – az igazgatótanács tanja.”

A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a bíróság a kétfokon lefolytatott bizonyítás alapján nem tudott indítványozó vonatkozásában tényállásszerű magatartást beazonosítani, ezért először megállapította alulírott indítványozó igazgatótanácsi tagságának kezdetét, majd konkrét bizonyítékok hiányában, abból a **vélelemből** kiindulva, hogy az igazgatótanács tagja automatikusan tudomással bír a zrt. valamennyi gazdasági és stratégiai részletkérdéséről, **indítványozó társasági jogi pozíciójából fakadóan – téves – következtetést vont le a terhelti tudattartamra**. Miután pedig a bíróság az imént bemutatott módon megalkotta a bűnsegédi minőség előfeltételét képező szándékossághoz szükséges alapvető oldali ismérvet (a szándékos alapcselekmény ismeretét), az indítványozó [REDACTED] érdekében kifejtett munkáját az alapcselekményhez történő szándékos segítségnyújtással [REDACTED] sítette.

Fontos hangsúlyozni, hogy indítványozó bűnsegédi minősége egyedül abban az egy esetben állhatott volna meg, ha – az ítéleti tényállás indítványozó vonatkozásában másodfokon eszközölt szűkítésére tekintettel – kétséget kizáróan megállapítható lett volna, hogy indítványozó a 2012. áprilisi igazgatótanácsi tagságának kezdetét követően tudomással bírt a régóta fennálló csődhelyzetről, a válságmenedzselés jogellenes intézkedéseivel és az I. rendű vádlott által kifejtett tettesi alapcselekménnyel, amelynek előmozdítása érdekében fejtette ki egyébként törvényi tényállásba nem illeszkedő magatartását. Mindez azonban nem került bizonyításra az eljárás során. Márpedig a Magyar Büntetőjog I-III. – új Btk. – Kommentár a gyakorlat számára (a továbbiakban: **Kommentár**) szerint: „*A **bűnsegéd tudatának ki kell terjednie a tettesi alapcselekmény tényállási elemeire, valamint arra, hogy az ő magatartása alkalmas az alapcselekmény megvalósításának elősegítésére.***”

Nyomatékosítani szükséges, hogy mindazok ellenére, hogy az ügyben született ítéletek az általánosság szintjét meg nem haladóan, „bizonyítékokkal alátámasztottként” hivatkoznak a vádlotti bűnös **tudattartamra, indítványozó vonatkozásában nincs olyan egybehangzó bizonyíték-láncolat, amely mindezt alátámasztaná**. Ezt igazolja, hogy a bizonyítékokat érintő fenti, általános megjegyzésen túl a másodbíróság sem jelölte meg tételesen, melyek pontosan a hivatkozott „egybehangzó” bizonyítékok, mindebből tehát csak az következhet, hogy ilyen bizonyítékok nincsenek.

A jogerős ítéletben egyrészt nem került pontosan rögzítésre, hogy a terhelt mikor, kitől, milyen körülmények között szerzett tudomást a csődhelyzetről és az alpbűncselekményről, a vádlott azon következetes és [REDACTED] t nyilatkozata által is alátámasztott védekezését, mi szerint a hiány tényét csak 2015. február 23-án közölte vele [REDACTED] ratok között elfekvő, 2015. november 20. napján kelt rendőri jelentés sem került kellő súllyal értékelésre, amely kimondja, hogy: „*I [REDACTED] azon keletkezett hiányról.*” E körben nem lehet elismerni szó nélkül azon – a másodfokú eljárás során figyelmen kívül hagyott – tény mellett sem, hogy a terhelt 2015. március 9-i gyanúsított kihallgatását követően egy nappal, számos, a vád alappillért jelentő bizonyíték birtokában is hatályon kívül helyezésre került a gyanúsítás, mivel az a főügyészség álláspontja szerint nem érte el a megalapozott gyanú szintjét.

Az ügyben eljáró bíróságok tehát alulírott indítványozó elítélését kizárólag a [REDACTED] ták, úgy, hogy az indítványozó nemhogy tényállásszerű magatartást nem tanúsított, de a bűnsegély megállapításához szükséges tudattartammal sem bírt, tekintettel arra, hogy az alapcselekményről nem tudott.

Mindez alappal veti fel a nullum crimen sine lege elvének, illetve közvetetten az Alaptörvény jogállamiság klauzulájának sérelmét.

b) Alapjogsérelem - A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire hivatkozom:

XXVIII. cikk

“(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.”

B) cikk

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Alaptétel, hogy demokratikus jogállamokban az állami büntetőhatalom nem lehet korlátlan, az alkotmányos normák által kerül korlátozásra. Ezen fékeként ható rendelkezések egy része kifejezetten deklarálásra kerül a demokratikus jogállamok alkotmányaiban, bizonyos normák azonban generálklauzulákból vezethetők le. Ilyennek tekinthető a büntetőjog ultima ratio jellege is, amely többek között a T. Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.), 18/2000. (VI. 6.) és 13/2014. (IV. 18.) számú határozataiból is megismerhetően, nem kisebb iránymutatást jelent a mindenkori joggyakorlat számára, minthogy a büntetőjog kizárólag végső eszközként vehető igénybe, csak akkor tehát, ha az igénybevétel elengedhetetlenül szükséges. További kitétel pedig, hogy amennyiben a büntetőjog eszközeinek alkalmazása feltétlen szükséges, úgy annak foganatosítása az arányosság keretein belül maradjon.

A most ismertetett garanciarendszer alkalmazásának mindent megelőző előfeltétele azonban valamely cselekmény bűncselekménnyé nyilvánítása, hiszen a cselekmény bűncselekményi minőségének megállapítása hiányában értelmezhetetlen az arányosság fogalma, ezáltal pedig a bűncselekmény jogkövetkezményeinek meghatározása.

A T. Alkotmánybíróság 54/2004 (XII. 13.) határozatában a következőket rögzítette:

„Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban már kifejtette, hogy „[a] büntetőjog a jogi felelősségi rendszerben az ultima ratio. Társadalmi rendeltetése, hogy a jogrendszer egészének szankciós zárköve legyen. A büntetőjogi szankció, a büntetés szerepe és rendeltetése a jogi és erkölcsi normák épségének fenntartása akkor, amikor már más jogágak szankciói nem segítenek. [...] Valamely magatartás büntetendővé nyilvánításának szükségességét szigorú mércével kell megítélni: a különböző életviszonyok, erkölcsi és jogi normák védelmében az emberi jogokat és szabadságokat szükségképpen korlátozó büntetőjogi eszközrendszert csak a feltétlenül szükséges esetben és arányos mértékben indokolt igénybe venni akkor, ha az alkotmányos vagy az Alkotmányra visszavezethető állami, társadalmi, gazdasági célok, értékek megóvása más módon nem lehetséges” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; részletesen: 11/1992. (III.5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 87.; 36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 233.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 113.]

Álláspontom szerint a vizsgált ügyben született vádemelés, majd jogerős elítélés a fenti AB határozatban hivatkozott „szigorú mérce” alkalmazásának tárgyban ügyben történt mellőzéséről árulkodik. Amennyiben ugyanis az eljáró bíróságok a megkívánt részletességgel vizsgálták volna az indítványozó cselekvőségét, nem juthattak volna más eredményre, minthogy nevezett személy cselekvőségére és a rendelkezésre álló bizonyítékok összevetését követően büntetőjogiilag értékelhető

magatartás nem áll rendelkezésre. A kizárólag az igazgatótanácsi tagságból levont téves következtetések alapján megállapított büntetőjogi felelősségben tetet őrölt komoly szakmai hiba nyilvánvalóan visszavezethető egyrészt a törvényes bírák elvonására, másrészt pedig az anyagi jogszabályok olyan mértékű kiterjesztő értelmezésére, amely jogállami keretek között megengedhetetlen. Ennek kapcsán, az alapjogsérelem igazolására idézem Pokol Bélának és Paczolay Péternek a 3077/2012. (VII. 26.) AB végzéshez írt különvéleményét, amely szerint:

„A bírósági gyakorlat általi kiterjesztés tehát az alkotmányos rangra emelt jogelvébe ütközik, és ezért az Alkotmánybíróságnak kötelessége az ez elleni fellépés. [...] Ugyanis azon megatartások bűncselekményé nyilvánítása, melyek a törvényi tényállás megfogalmazása és tiszta nyelvi értelme szerint nyilvánvalóan kívül esnek az adott tényálláson, a nullum crimen elv alapján csak a vonatkozó törvényi tényállás törvényhozás általi módosítása útján lehetséges, és nem a bírói gyakorlat által ezekre való kiterjesztéssel. Az európai történelmi tapasztalat épp az így létrejövő számtalan visszaélés nyomán alakította ki a nullum crimen elvet a Felvilágosodás szellemi harcain folyamán, és az Alaptörvény az Alkotmánybíróságot többek között ennek az elvnek a védelmére rendelte. „[Pokol Béla és Paczolay Péter különvéleménye a 3077/2012. (VII. 26.) AB végzéshez, Indokolás [12].]

Tárgybani ügyben egyértelmű, hogy indítványozó nem valósított meg olyan magatartást, amely vonatkozásában, annak kifejtése idején (sem azután) büntetőjogi tilalom állt volna fenn. Alulírott indítványozó esetében tehát a kiterjesztő szemléletű bírói gyakorlat vonta a büntetőjogi értékelhetőség körébe az egyébként büntetőjogi relevanciát mellőző cselekményeket. **Mivel tehát az ügyben olyan bírói ítéletek születtek, amelyek túllépnek a vizsgált bűncselekményi kör keretein, megállapítható, hogy azok az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésébe ütköznek, amelyre tekintettel az Alkotmánybíróság általi megsemmisítése indokolt.**

A T. Alkotmánybíróság a 2/2017. (II. 10.) AB határozatával befejezett ügyben kiadott alkotmányjogi panasz hiánypótlásában (2. o., 2. bek.) rögzítette, hogy: „*mindenkül csak olyan – olyan minősítésű – bűncselekmény miatt lehet bűnösnek kimondani és büntetéssel sújtani, amelyet elkövetett*”. Ezen helytálló megállapításból kiindulva rögzíteni szükséges, hogy **ez alapján indítványozó felmentése lett volna indokolt, mivel esetében maga a bűncselekményi minősítés is alapjában téves és jogsértő.** Az ügy jelen szakaszában azonban a jogi eszközök meglehetősen korlátozottak, az anyagi igazság megállapítása érdekében a nullum crimen elvébe ütköző ítélet megsemmisítése szükséges.

Már az 56/1991. (XI. 8.) AB határozat rámutatott, hogy a **jogállamiság** egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a **polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.** Vitán felül áll, hogy ez a kiszámíthatóság és szabályozottság kell, hogy a magyar bíróságok működését is fémjelezze. A jelen alkotmányjogi panasszal érintett ügyben azonban a kétfokon eljáró bírói fórum megsértette ezen követelményeket, hiszen **jogerős ítéletben rögzítetten került sor arra, hogy egy büntetőügy vádlottja a büntetőjogi felelősség megállapíthatósága törvényi előfeltételeinek hiányában került elítélésre.** Az ügyben eljáró bíróságok tehát nem a hatályos büntetőjogszabályok által megtestesített „kiszámítható módon szabályozott korlátok között” fejtették ki tevékenységüket, amely már önmagában a jogállami

értékek és garanciák sérelmét jelenti. A kiszámíthatóság követelménye egyrészt a törvényhozó, másrészt a bírói hatalom szükségszerű korlátozását jelenti, mivel egy adott cselekményt kizárólag a jövőre nézve, az elkövetése előtt megismerhető törvényben lehet bűncselekménnyé nyilvánítani és büntetéssel fenyegetni. Mindez pedig a „játékszabályok” előzetes lefektetését követeli meg az állam részéről, azzal, hogy ezen szabályok a legszigorúbban kötik az eljáró szerveket a későbbiekben. Amennyiben pedig egy jogállami büntetőeljárás végén úgy kerül bűnösség megállapításra, hogy a végkövetkeztetés helyessége aggálytalan és minden kétséget kizáró tények zárt láncolata útján nem igazolható, úgy az eljárás alappal vetheti fel a kiszámíthatóság hiányát, hiszen a törvényesség kontrolljának hiányában bármely cselekmény bűncselekménnyé minősíthető. Jelen ügyben sajnos erre került sor, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített klauzula sérelme megállapítható. Ennek kapcsán e helyütt is rögzíteni szükséges, hogy alulírott indítványozó tisztában van vele, hogy a jogállamiság és jogbiztonság önmagában nem alapjog, így arra alkotmányjogi panasz csak kivételes esetben alapítható, rögzíteni szükséges azonban, hogy a nullum crimen sine lege elvének sérelme jogállami keretek között szükségszerűen maga után kell, hogy vonja a jogállamiság elvének sérelmét is.

Az államnak tehát kötelessége, hogy büntetőhatalma gyakorlásának alapvető feltételeit törvényi szinten, előre meghatározza, hiszen az egyéni szabadságjogok korlátozása mellett megfelelő garanciákat is nyújtania kell az állampolgárok számára. A bűnösség megállapítása szigorú előfeltételeinek megsértése egyben a tisztességes eljárás büntetőeljárási garanciáinak sérelmét is jelenti, amely szükségszerűen maga után vonja a jogállamiság klauzulájának alaptörvényi sérelmét. A jelen pontban kifejtett alapjogsérelem kapcsán e helyütt is rögzíteni szükséges, hogy az alapügy során megállapított bűnösség a bűnösség megállapítása szigorú előfeltételeinek megsértése útján történt, így az alappal veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése által alkotmányos elv rangjára emelt nullum crimen sine lege elvét.

Végezetül fel kívánom hívni a T. Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy a fentiek szerint Alaptörvény-ellenes büntetőeljárás eredményeként a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete 4 (négy) év szabadságvesztésről, 5 (öt) év gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől eltiltásról és 4 (négy) év közügyektől eltiltásról rendelkezett. Az eljárás eredményeként tehát huzamos idejű személyes szabadság korlátozásra kerül sor, amelynek kapcsán elengedhetetlen hivatkozni az Alkotmánybíróság 66/1991. (XII. 21.) AB határozatára, amely szerint: „a személyes szabadságtól való megfosztás abban az esetben törvénytelen (jogellenes, önkényes), ha nem a törvényben meghatározott okokból és nem a törvényben meghatározott eljárás alapján történt.” Alulírott indítványozó álláspontja szerint a nullum crimen sine lege elvbe ütközően meghozott ítélet fogalmilag kizárt, hogy törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás alapján szülessen, így tehát a tárgybani jogsértés útján meghozott ítélet terheltje, tehát indítványozó, a vizsgált esetben szükségszerűen alapjogsérelmet is szenvedett el.

Az Alaptörvény IV. cikke – az 1949. évi XX. törvény 55. § (1) bekezdésével tartalmi egyezőségben – rögzíti, hogy:

„(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

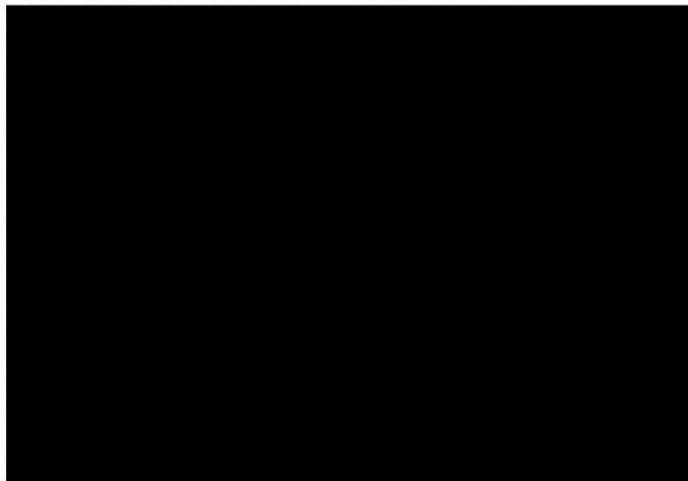
(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.”

Tekintettel a korábbi és a jelenlegi jogi szabályozás nagymértékű egyezőségére, e körben is rögzíteni szükséges, hogy továbbra is irányadó a T. Alkotmánybíróságnak az 1949. évi XX. törvény hatálya alatt kialakult gyakorlata, amelynek vezérelve azon gondolat volt, miszerint a személyi szabadságot óvó eljárási garanciák nem csupán eszközök, az alkotmányos eljárás maga az értékes tartalom is: azt biztosítja ugyanis, hogy emberhez méltón, az emberi személyiséget tiszteletben tartva bánjanak az eljárás alanyával.

Az indítványozó tényállásszerű magatartás és a bűnsegély megállapításához szükséges tudattartam hiányában történt elítélése tehát alappal veti fel a nullum crimen sine lege elvének sérelmét, hiszen az Alptörvény – tárgybani ügyben megsértett – rendelkezései szerint senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog szerint nem volt bűncselekmény.

Tekintettel a jelen alkotmányjogi panaszban részletesen bemutatott Alaptörvény- és büntető jogszabálysértésekre, nem tekinthető eltúlzottnak – az Alkotmánybíróság hivatkozott gyakorlata alapján – az indítványozó és társai ellen folyamatban volt törvénysértő büntetőeljárás következtében elrendelt személyes szabadság korlátozást (szabadságvesztés büntetést) törvénysértőnek minősíteni. Az indítványozóval szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának tehát soron kívüli felfüggesztése indokolt.

Kérem tehát, hogy a T. Alkotmánybíróság a jelen hiánypótlási felhívásra kiegészített, egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panasznak helyt adni szíveskedjen.

Mellékletek:

Ezúton rögzítem, hogy a 2020. május 29. napján előterjesztett alkotmányjogi panasz mellékletét képezte a:

1. Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.55/2019/84. számú ítélete
2. Fővárosi Törvényszék 15.B.501/2016/317. számú ítélete
3. Ügyvédi meghatalmazás.

Tekintettel arra, hogy a fenti mellékletek már a T. Alkotmánybíróság rendelkezésére állnak, így azokat ismételtelen nem terjesztem elő.